

**อิทธิพลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีต่อผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่
ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดสกลนคร**
**The Influence of Good Governance towards the Functional Achievement
of Village and Sub-district Headmen in Sakon Nakhon Province**

ชาคริต ชาญชิตปรีชา^{*1} ชาติชัย อุดมกิจมงคล^{**2} และพิศดาร แสนชาติ^{***3}

^{1,2,3}คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

E-mail: chardchai_u@hotmail.com

Received: June 3, 2018; Revised: August 1, 2018; Accepted: August 9, 2018

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดสกลนคร 2) ศึกษาอิทธิพลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีต่อผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดสกลนคร 3) แสวงหาแนวทางพัฒนาการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดสกลนคร ในส่วนของการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรเป็นกำนันและผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดสกลนคร จำนวน 1,194 คน ตัวอย่าง 300 คน ทำการสุ่มอย่างง่าย ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ส่วนในการวิจัยเชิงคุณภาพมีกลุ่มเป้าหมายคือผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 8 คน ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเก็บรวบรวมข้อมูล แล้วทำการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของกำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดสกลนคร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านหลักความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านหลักการมีส่วนร่วม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านหลักความคุ้มค่า และผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดสกลนคร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านงานทะเบียน ส่วนด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2. อิทธิพลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขต จังหวัดสกลนคร โดยมีความสัมพันธ์ เท่ากับ .396 และมีค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์พหุคูณ เท่ากับ .140 และยังพบว่า อิทธิพลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีสามารถพยากรณ์ระดับผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน ได้ร้อยละ 15.70 ส่วนอีกร้อยละ 84.30 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นๆ โดยการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักความคุ้มค่า ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางพัฒนาการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมี 3 ด้าน คือ ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักคุณธรรม และด้านหลักความโปร่งใส ส่วนแนวทางพัฒนาผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดสกลนคร ควรพัฒนา 3 ด้าน คือ ด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ และด้านการที่เกี่ยวกับความอาญา

คำสำคัญ: การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ กำนันผู้ใหญ่บ้าน

Abstract

The purposes of this research were to 1) study the levels of good governance and the functional achievement of village and sub-district headmen in Sakon Nakhon province (VSHSN), 2) study the influence of good governance towards the functional achievement of VSHSN, and 3) seek for guidelines for the

development of good governance and functional achievement of VSHSN. The quantitative research's population were 1,194 VSHSN. The samples were 300 VSHSN obtained by simple random sampling. The research instrument used in quantitative data collecting was a questionnaire. Statistics used in quantitative data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, and multiple regression. The target groups for in depth-interview were 8 experts. Structural interview form was used for qualitative data collecting. Then, content analysis was used for qualitative analysis.

The research findings were as follows:

1. The opinion on the level of overall good governance of VSHSN was at high level The aspects that gained the highest mean score were the principle of accountability the principle of participation and the principle of value for money respectively. Overall functional achievement of VSHSN was at high level The aspects that gained the highest mean score were ruling and maintaining peace and order the aspect of registration and the aspect of conservation of natural resources and the environment respectively.

2. The good governance effected to the functional achievement of VSHSN. The correlation coefficient was .396, with a correlation coefficient of .140. It was also found that the influence of good governance was able 15.70 percent to predict the level of functional achievement of VSHSN. The other 84.30 percent was influenced by other variables. When considered each side, it was found that good governance in the rule of law and the cost-effectiveness effected to the functional achievement of VSHSN, statistically significant at the .05 level.

3. The guidelines for the development of good governance consisted of 3 aspects: 1) the principle of value for money, 2) the principle of behaving with integrity, and 3) the principle of transparency; and the guidelines for functional achievement of VSHSN development consisted of 3 aspects: 1) conservation of natural resources and the environment, 2) professional development and promotion, and 3) dealing with criminal cases.

Keywords: Good Governance, Functional Achievement, Village and Sub-district Headmen

บทนำ

ประเทศไทยได้มีการปรับปรุงการบริหารราชการแผ่นดินให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี แต่การปกครองท้องถิ่นระดับตำบลและหมู่บ้าน โดยเฉพาะกับการปฏิบัติงานของกำนันผู้ใหญ่บ้านยังขาดการปรับปรุงให้เหมาะสม ประกอบกับอำนาจหน้าที่ยังมีความซ้ำซ้อนกับภารกิจและอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (นครินทร์ เมฆไตรรัตน์ 2553) โดยพระราชบัญญัติลักษณะปกครองท้องที่ พ.ศ. 2457 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 11) พ.ศ. 2551 ได้กำหนดให้ผู้ใหญ่บ้านมีหน้าที่ช่วยเหลือการปฏิบัติหน้าที่ของนายอำเภอ เป็นหัวหน้าราษฎรในหมู่บ้านของตน อำนาจความเป็นธรรม ดูแลรักษาความสงบเรียบร้อยและความปลอดภัยให้แก่ราษฎร สร้างความสมานฉันท์ และความสามัคคีให้เกิดขึ้นในหมู่บ้าน ส่งเสริมวัฒนธรรมและประเพณีในท้องที่ ประสาน อำนาจความสะอาดแก่ราษฎร

ในการติดต่อขอรับบริการกับภาครัฐ รับฟังปัญหาแล้วนำความเดือดร้อนและความต้องการที่จำเป็นของราษฎรแจ้งต่อภาครัฐเพื่อการแก้ไขปัญหา สนับสนุน ส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติหน้าที่หรือการให้บริการของภาครัฐ ปกครองราษฎรให้ปฏิบัติตามกฎหมาย ชี้แจงให้ราษฎรมีความรู้ ความเข้าใจในข้อราชการและกฎหมาย สามารถเรียกราษฎรมาประชุมได้ตามสมควร จัดให้มีการประชุมราษฎรและคณะกรรมการหมู่บ้านเป็นประจำอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้ง ปฏิบัติตามคำสั่งของทางราชการและรายงานเหตุการณ์ที่ไม่ปกติในหมู่บ้านให้กำนันและนายอำเภอทราบ และปฏิบัติตามภารกิจหรืองานอื่นตามกฎหมาย หรือระเบียบแบบแผนภาครัฐที่ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือนายอำเภอมอบหมาย (วิญญู นาสิงห์พันธ์ 2550)

กำนัน ผู้ใหญ่บ้านเป็นผู้ที่มีความสำคัญในการช่วย

เหลือทางราชการเพื่อบำบัดทุกข์บำรุงสุขแก่ประชาชนในตำบลหมู่บ้าน และเป็นผู้แทนประชาชนในการติดต่อกับภาคส่วนต่างๆ หากได้ปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีในบทบาทหน้าที่อย่างเต็มกำลังก็จะส่งผลต่อประโยชน์สุขของประชาชน ทั้งนี้การจะเป็นที่ยอมรับหรือได้รับความศรัทธาจากประชาชนมากน้อยเท่าใดนั้น ขึ้นอยู่กับการทุ่มเทกำลังใจ กำลังกาย ในการบำบัดทุกข์บำรุงสุขของประชาชนของกำนันผู้ใหญ่บ้าน (สุริยะ วิริยะสวัสดิ์ 2554)

จังหวัดสกลนคร จัดการปกครองเป็น 18 อำเภอ 125 ตำบล 1,194 หมู่บ้าน กำนันและผู้ใหญ่บ้านยังมีบทบาทหน้าที่ที่สำคัญในการดูแล ช่วยเหลือ และปกป้องราษฎร อีกทั้งเป็นเสมือนตัวแทนของนายอำเภอหรือส่วนราชการภายในอำเภอที่จะทำหน้าที่ช่วยเหลือและดูแลประชาชน พร้อมประสานการทำงานของส่วนราชการภายในอำเภอกับประชาชนภายในหมู่บ้านของตนเองอยู่ตลอดเวลา แต่มีปัญหาที่สำคัญคือการขาดขอบข่ายอำนาจหน้าที่ที่ชัดเจนแน่นอน กำนันผู้ใหญ่บ้านทำหน้าที่เกือบทุกอย่าง โดยลักษณะของภารกิจจะเป็นการอำนวยความสะดวก แม้ว่าจะมีกฎหมายที่ระบุถึงอำนาจหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน แต่เนื่องจากกฎหมายที่ให้อำนาจหรือกำหนดภารกิจที่เกี่ยวข้องมีหลายฉบับ ทำให้บางครั้งสับสนในบทบาทหน้าที่ของตนเอง (จังหวัดสกลนคร 2559)

ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงได้มีการศึกษาอิทธิพลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีต่อผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดสกลนคร โดยรอบแนวคิดในการวิจัยได้กำหนดตัวแปรต้นจากแนวคิดเรื่องหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า และกำหนดตัวแปรตามจากแนวคิดเรื่องผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน 5 ด้าน คือ ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการที่เกี่ยวข้องด้วยความอาญา ด้านงานทะเบียน ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ และด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อนำผลของการศึกษาไปเป็นข้อสนเทศในการปรับปรุงพัฒนาบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านให้เกิดการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและพัฒนาผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่โดยแบ่งพื้นที่การวิจัยออกเป็น 4 โซน ได้แก่ โซนที่ 1 ประกอบด้วยอำเภอบ้านม่วง คำตากล้า วานรนิวาส และอากาศอำนวย โซนที่ 2 ประกอบด้วยอำเภอสว่างแดนดิน เจริญศิลป์ สองดาว และวาริชภูมิ

โซนที่ 3 ประกอบด้วยอำเภอพังโคน พรรณานิคม กุดบาก ภูพาน และนิคมน้ำอุ่น และโซนที่ 4 ประกอบด้วยอำเภอเมืองสกลนคร กุสุมาลย์ โพนนาแก้ว โคกศรีสุพรรณ และเต่างอย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดสกลนคร
2. เพื่อศึกษาอิทธิพลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีต่อผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดสกลนคร
3. เพื่อแสวงหาแนวทางพัฒนาการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดสกลนคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดสกลนคร จำนวน 1,194 คน (จังหวัดสกลนคร 2559) คำนวณขนาดตัวอย่างจากประชากรโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1973) ได้จำนวน 300 คน ทำการสุ่มอย่างง่ายโดยการจับสลากไม่ทดแทน สำหรับกลุ่มเป้าหมายในการสัมภาษณ์เชิงลึก คือผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านจำนวน 8 คน

ในการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 4 ตอน คือ ตอนที่ 1 คุณลักษณะส่วนบุคคล ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตจังหวัดสกลนครประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ประสบการณ์การทำงาน และอำเภอที่อาศัย ลักษณะคำถามเป็นแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของกำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดจังหวัดสกลนคร มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยการกำหนดน้ำหนักหรือค่าของคะแนนแบบสอบถาม (บุญชม ศรีสะอาด 2543) ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดสกลนคร โดยแบบสอบถามนี้ได้รับการตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) และความเหมาะสมของภาษาเพื่อให้แบบสอบถาม

มีคุณภาพ โดยการวิเคราะห์ความสอดคล้องกับความมุ่งหมายของการวิจัยตามแบบวิธี IOC (Index of Item Objective Congruence) จากผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน ได้ค่า IOC เท่ากับ 1.00 นำแบบสอบถามไปทดสอบใช้ (Try Out) กับกลุ่มผู้ใหญ่วัยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อกับคะแนนรวม วิเคราะห์หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือโดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ Cronbach (1984) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .86 ในการวิเคราะห์ข้อมูลคุณลักษณะส่วนบุคคลได้ใช้สถิติค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการศึกษาอิทธิพลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีที่ส่งผลกระทบต่อผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตจังหวัดสกลนคร ใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 8 คนวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. คุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 300 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 95.67) ตำแหน่งผู้ใหญ่บ้าน (ร้อยละ 89.33) อายุระหว่าง 41-50 ปี (ร้อยละ 56.33) การศึกษาระดับมัธยมศึกษา/ปวช. (ร้อยละ 42.33) อาศัยอยู่ในโซนที่ 4 (ร้อยละ 38.00) และเคยดำรงตำแหน่งผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านมาก่อน (ร้อยละ 47.33)
2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตจังหวัดสกลนคร แสดงดังตารางที่ 1 ต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตจังหวัดสกลนคร

การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	$\bar{X}$	S	ระดับ
หลักนิติธรรม	3.79	0.66	มาก
หลักคุณธรรม	3.73	0.64	มาก
หลักความโปร่งใส	3.76	0.72	มาก
หลักการมีส่วนร่วม	3.81	0.67	มาก
หลักความรับผิดชอบ	3.85	0.68	มาก
หลักความคุ้มค่า	3.69	0.71	มาก
ภาพรวม	3.77	0.54	มาก

จากตารางที่ 1 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตจังหวัดสกลนครภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ 3.77) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านหลักความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ($\bar{x}$ 3.85)

รองลงมาคือ ด้านหลักการมีส่วนร่วม ($\bar{x}$ 3.81) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือหลักความคุ้มค่า ($\bar{x}$ 3.69)

3. ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตจังหวัดสกลนคร รายละเอียดดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตจังหวัดสกลนคร

ผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน	$\bar{X}$	S	ระดับ
ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย	4.41	0.46	มาก
ด้านการที่เกี่ยวกับความอาญา	4.10	0.60	มาก
ด้านงานทะเบียน	4.36	0.47	มาก
ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ	4.07	0.51	มาก
ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4.01	0.53	มาก
ภาพรวม	4.18	0.33	มาก

จากตารางที่ 2 ผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตจังหวัดสกลนคร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ 4.18) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ($\bar{X}$ 4.41) รองลงมาคือ ด้านงาน

ทะเบียน ($\bar{X}$ 4.36) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X}$ 4.01)

4. อิทธิพลของการบริหารจัดการกิจการบ้านเมืองที่ดีส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตจังหวัดสกลนคร แสดงดังตารางที่ 3 ต่อไปนี้

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตจังหวัดสกลนคร

การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	ผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน	t
Constant	β	25.767
หลักนิติธรรม	.218	2.484*
หลักคุณธรรม	-.020	-.183
หลักความโปร่งใส	.078	.965
หลักการมีส่วนร่วม	-.084	-.801
หลักความรับผิดชอบ	.161	1.572
หลักความคุ้มค่า	.137	2.025*

$$R = .396, R^2 = .157, R^2_{adj} = .140 \quad F = 9.104, \text{Sig} = .000$$

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 3 พบว่าการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดสกลนคร โดยมีค่าความสัมพันธ์ (R) เท่ากับ .396 และมีค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์พหุคูณ (R^2_{adj}) เท่ากับ .140 และพบว่าอิทธิพลของการบริหารจัดการกิจการบ้านเมืองที่ดีสามารถพยากรณ์ระดับผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนัน

ผู้ใหญ่บ้าน (R^2) ได้ร้อยละ 15.70 ส่วนอีกร้อยละ 84.30 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นๆ เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านหลักนิติธรรม และด้านหลักความคุ้มค่า ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดสกลนคร ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยโดยรวม มาปรับปรุงเป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ 8 คน เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน พบว่า ควรมีการพัฒนาการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี จำนวน 3 ด้าน คือ 1) ด้านหลักความคุ้มค่า 2) ด้านหลักคุณธรรม 3) ด้านหลักความโปร่งใส และควรมีการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน 3 ด้าน คือ 1) ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ และ 3) ด้านการที่เกี่ยวกับความอาญา

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยสรุปตามวัตถุประสงค์การวิจัยมีดังนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของกำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดสกลนครภาพรวมอยู่ในระดับมากทุกด้านนั้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของธัญญรัตน์ พุฒพิทพงษ์ชัยชาญ และจิรัฐญา สนิทพัฒนากุล (2560) ที่พบว่าประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดี ทั้ง 6 ด้าน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จัดอยู่ในระดับมากทุกด้าน แสดงให้เห็นว่า กำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตจังหวัดสกลนคร มีการปฏิบัติงานโดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เป็นจุดเน้นการบริหารจัดการภาครัฐที่รัฐบาลได้กำหนดเป็นนโยบายให้ส่วนราชการ ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ ปฏิบัติ ซึ่งหากสามารถธรรมาภิบาลส่งเสริมให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านดำเนินการก็จะเป็นประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นประเด็น การพัฒนา การตรวจสอบทางการเมือง และการทุจริตประพฤติมิชอบให้เบาบางลง

2. การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดสกลนคร โดยมีค่าความสัมพันธ์ (R) เท่ากับ .396 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์พหุคูณ (R²adj) เท่ากับ .140 และยังพบว่า อิทธิพลของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีสามารถพยากรณ์ระดับผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านได้ร้อยละ 15.70 ส่วนอีกร้อยละ 84.30 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรอื่นๆ เมื่อพิจารณาค่านัยสำคัญทางสถิติ เป็นรายด้านพบว่า การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ด้านหลักนิติธรรม

และด้านหลักความคุ้มค่า ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตจังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีด้านอื่นๆ ไม่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดสกลนคร

3. แนวทางในการพัฒนาการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน มีจำนวน 3 ด้าน คือ 1) ด้านหลักความคุ้มค่า 2) ด้านหลักคุณธรรม 3) ด้านหลักความโปร่งใส และแนวทางพัฒนาผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน มี 3 ด้าน คือ 1) ด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2) ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ และ 3) ด้านการที่เกี่ยวกับความอาญา

อภิปรายผลการวิจัย

หลังจากวิเคราะห์ข้อมูลแล้ว สามารถนำผลมาอภิปรายตามวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. จากผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของกำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดสกลนครภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านหลักความรับผิดชอบมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านการมีส่วนร่วม ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือหลักความคืบหน้านั้น ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน แสดงให้เห็นว่า กำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตจังหวัดสกลนคร มีการปฏิบัติงานโดยยึดหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เป็นจุดเน้นการบริหารจัดการภาครัฐที่รัฐบาลได้กำหนดเป็นนโยบายให้ส่วนราชการ ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่างๆ ปฏิบัติ ซึ่งหากสามารถธรรมาภิบาลส่งเสริมให้กำนัน ผู้ใหญ่บ้านดำเนินการก็จะเป็นประโยชน์ ไม่ว่าจะเป็นประเด็น การพัฒนา การตรวจสอบทางการเมือง และการทุจริตประพฤติมิชอบให้เบาบางลง

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดสกลนครภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อยมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านงานทะเบียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน แสดงให้เห็นว่ากำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดสกลนคร มีผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่ดีมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิรักษ์ คำเจริญ (2559) ที่ได้ศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่

บ้านในเขตพื้นที่อำเภออุ้มผาง และอำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ด้านการนำข้อราชการไปประกาศแก่ราษฎรมากที่สุด รองลงมาคือด้านกิจการสาธารณประโยชน์ ด้านการใช้อำนาจหน้าที่ปกครอง ด้านการรายงานต่อทางราชการ ด้านการป้องกันโรคติดต่อ ด้านการจัดหมู่บ้านให้เป็นระเบียบเรียบร้อย ด้านการจัดทำงานทะเบียน และด้านที่เกี่ยวข้องกับความอาญา ตามลำดับ สอดคล้องกับงานวิจัยของ อภิชาติ เทพขมภู (2553) ที่ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่โดยรวมอยู่ในระดับมาก และการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมาก ไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับความอาญา ด้านอำนาจหน้าที่อื่นๆ และด้านการปกครองและรักษาความสงบเรียบร้อย ตามลำดับ

3. จากผลการวิจัย พบว่า การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมีอิทธิพลส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดสกลนคร โดย สามารถพยากรณ์ระดับผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดสกลนคร ได้ร้อยละ 15.70 ส่วนอีกร้อยละ 84.30 เกิดจากอิทธิพลของตัวแปรด้านอื่นๆ ซึ่งเมื่อพิจารณาค่านัยสำคัญทางสถิติ (Significant) เป็นรายด้าน พบว่า การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีด้านหลักนิติธรรมและด้านหลักความคุ้มค่า ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตจังหวัดสกลนคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีด้านหลักนิติธรรมและหลักความคุ้มค่า ส่งผลให้กำนันผู้ใหญ่บ้านในเขตจังหวัดสกลนครสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานได้ อีกทั้งยังเป็นกลไกในการควบคุมติดตามและตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้าน เป็นการสร้างความเข้าใจอันดีในการปฏิบัติงาน เพื่อผลสัมฤทธิ์ได้แก่ผลผลิตและผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส และสามารถตรวจสอบได้ อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ กัญญพร ฉั่วสุวรรณ และคณะ (2560) ที่ทำการวิจัยเรื่อง ความสำเร็จของการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในการบริหารจัดการของกรมทางหลวงชนบท พบว่ามีหลักการบริหารกิจการที่ดีมีความสัมพันธ์ต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการ

ข้อเสนอแนะ

1. แนวทางพัฒนาการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของกำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดสกลนคร ด้านหลักความคุ้มค่าโดยกำนันผู้ใหญ่บ้านควรใช้ทรัพยากรและงบประมาณที่ได้รับจากทางราชการอย่างประหยัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด แก่ส่วนรวมด้วยความคุ้มค่ารอบคอบ ใช้เทคโนโลยี อุปกรณ์ต่างๆ ที่เหมาะสมทันสมัยในการบริการประชาชน ด้านหลักคุณธรรม โดยควรประพฤติตามหลักจริยธรรม วางตนได้อย่างเหมาะสมตามโอกาสหรือสภาพแวดล้อม กำนันผู้ใหญ่บ้านควรเป็นแบบที่ดั่งตามหลักศาสนาประเพณี วัฒนธรรม และด้านหลักความโปร่งใสโดยควรปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมายระเบียบโดยประชาชนสามารถตรวจสอบได้

2. แนวทางพัฒนาผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดสกลนครด้านอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยควรมีสอดส่องดูแลการกระทำอันใดที่จะทำให้คุณภาพสิ่งแวดล้อมมีผลเสียหายรวมถึงป่าไม้ป่าสงวนแห่งชาติ การคุ้มครองสัตว์ป่า การดูแลรักษาสถานที่สำคัญรวมทั้งเส้นทางคมนาคม การเฝ้าระวังป้องกันโรคติดต่อ โรคระบาดในคนและสัตว์ การรักษาความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อยของผังเมืองและทางหลวง ด้านการพัฒนาและส่งเสริมอาชีพ โดยควรมีการปฏิบัติหน้าที่พัฒนาส่งเสริมอาชีพด้านเกษตรกรรม ด้านพาณิชยกรรม และด้านอุตสาหกรรมตามสภาพแวดล้อมโดยเฉพาะผู้ว่างงาน และด้านการที่เกี่ยวข้องกับความอาญาโดยให้ทำหน้าที่หรือมีส่วนร่วมในการจับกุมผู้กระทำผิดและแก้ไขปัญหายาเสพติด ให้มีการบันทึกและวิเคราะห์สถานการณ์การบริการประชาชน ร่วมทีมวางแผนสู่การปฏิบัติ

3. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ตามหน้าที่ของกำนันผู้ใหญ่บ้านจะต้องให้ความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการพัฒนาหลักนิติธรรมและหลักความคุ้มค่าให้เกิดขึ้นกับกำนันและผู้ใหญ่บ้าน

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญ กำนันผู้ใหญ่บ้านในจังหวัดสกลนครทุกท่านที่ให้ข้อมูลในการวิจัย

เอกสารอ้างอิง

- กัญญพร ฉั่วสุวรรณ พายัพ พะยอมยนต์ และ ชัยรัตน์ วงศ์กิจรุ่งเรือง. ความสำเร็จของการนำหลักการ บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้ในการบริหารจัดการของกรมทางหลวงชนบท. *วารสารวิจัย มข.* 5, 2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2560): 68-80.
- จังหวัดสกลนคร. บรรยายสรุป **ผู้ว่าราชการจังหวัด สกลนคร 15 พฤษภาคม 2559**. สกลนคร: ที่ทำการปกครองจังหวัดสกลนคร, 2559.
- ธัญญรัตน์ พุฒพิทพงษ์ชัยชาญ และจิรัญญา สนิท วัฒนากุล. ประสิทธิภาพการบริหารบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น: กรณีศึกษาในเขต อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์. **รายงาน สืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2561**. มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ (15-16 กุมภาพันธ์ 2561): 1056-1071.
- นครินทร์ เมฆไตรรัตน์. **การปฏิวัติสยาม พ.ศ. 2475**. กรุงเทพฯ: ฟาเดียวกัณ, 2553.
- บุญชม ศรีสะอาด. **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น. 2543.
- ภิญโญ นาสิงห์พันธ์. **ความคิดเห็นของบทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่ปฏิบัติจริงกับบทบาทที่ควรจะเป็น กรณีศึกษาในเขตพื้นที่ อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัด สกลนคร**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2550.
- สุริยะ วิริยะสวัสดิ์. **บทบาทกำนันผู้ใหญ่บ้านท่ามกลางสังคมไทยที่กำลังเปลี่ยนแปลง ปัจจุบัน**. (ออนไลน์) 2544 (อ้างเมื่อ กุมภาพันธ์ 2556). จาก: <http://www.alro.go.th/alro/index.jsp>. 17
- อภิชาติ เทพชมภู. **การปฏิบัติงานตามหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตอำเภอจังหาร จังหวัดร้อยเอ็ด**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, 2553.
- อนันต์ คำเจริญ. **การปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ในเขตพื้นที่อำเภออุทอง และ อำเภอด่านช้าง จังหวัดสุพรรณบุรี**. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา, 2559.
- Cronbach, L. J. **Essential of psychology testing**. New York: Harper, 1984.
- Yamane, T. **Statistic: An Introductory Analysis**. 3 rd ed. New York: Harper and Row, 1973.